

К О Н С П Е К Т
ПО МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА
ЗА СТУДЕНТИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА II КУРС - 2013г.

Социална медицина

1. Социалната медицина като наука: зараждане, развитие, предмет, задачи, социални функции и методи.
2. Здраве и болест. Развитие на концепцията за здраве. Модели, измерения и определения.
3. Детерминанти на здравето – класификация, механизми на въздействие. Неравенства в здравето.
4. Групово и обществено здраве – основни показатели, фактори, и тенденции, методи на проучване и оценка.
5. Статика на населението: същност, здравни аспекти. Разпределение на населението по най-важни признаци. Типове възрастова структура. Старееене на населението.
6. Механично движение на населението - видове, социално-медицински аспекти. Характеристика и тенденции на миграционните процеси.
7. Естествено движение на населението: същност, показатели, фактори и социално-медицински проблеми.
8. Раждаемост, плодовитост, възпроизводство - фактори и показатели за оценка. Тенденции в България. Международни сравнения.
9. Смъртност – показатели за оценка. Характеристика и тенденции на общата смъртност в България. Международни сравнения.
10. Детска смъртност – показатели за оценка. Характеристика и тенденции на детската смъртност в България и света. Международни сравнения.
11. Средна продължителност на предстоящия живот. Показатели за измерване качеството на живот.
12. Заболяемост – видове показатели, източници, методи на изучаване и регистриране. Характеристика и тенденции в България. Международни сравнения. Международна класификация на болестите. Заболяемост с временна и трайна нетрудоспособност.

Медицинска етика

13. Медицинската етика като вид приложна етика. Морални дилеми и морална аргументация. Съвременното научно и технологическо развитие в медицината като източник на морални дебати.
14. Телеологически етически теории. Утилитаризъм – същност и основни разновидности. Ситуационна етика. Деонтологически етически теории. Силни и слаби страни на деонтологическите етически теории

15. Принцип на автономията. Понятие за автономия. Отказ от лечение. Самоубийството и автономията на личността. Медицинският модел, доминиран от принципа на автономията.
16. Информирано съгласие. Обосноваване и функции. Елементи на информираното съгласие: предоставяне на информация, разбиране на информацията, доброволност на съгласието, компетентност за съгласие.
17. Принцип на невреждане. Разграничение между невреждане и подпомагане. Невреждането в биомедицински контекст. Стандарт на дължимото внимание. Баланс на вреди и ползи. Принцип на двойния ефект.
18. Патернализъм. Патерналистичният медицински модел. Обосноваване на патернализма – аргументи „за” и „против”. Умерен и краен патернализъм. Класове упълномощени лица. Стандарти и процедури при вземане на решение от упълномощени лица.
19. Разпределение на ограничени ресурси на макроравнище и определяне на приоритетите в здравната политика. Връзка между икономическите и етически аспекти.
20. Разпределение на ограничени ресурси на микроравнище. Право на достъп до ограничени животоспасяващи средства. Критерии и стандарти. Връзка между проблемите на микро- и макро-равнище.
21. Отношение лекар - пациент. Правило за истинност. Лъжа, „плацебо ефект”, скриване на истината.
22. Отношение лекар - пациент. Правило за конфиденциалност. Право на интимен свят. Аргументи „за” и „против” конфиденциалността като абсолютно правило.
23. Отказ от лечение. Решение за смъртта. Евтаназия.
24. Етични проблеми на медицинската трансплантология.
25. Етични проблеми на репродуктивното поведение и технологии.